

VÕISTLUS- MÄARUSED

UJUMINE JA VEEPALL

RK • PEDAGOOGILINE KIRJANDUS •

A- 17430

NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU juures asuv
OLELIIDULINE KEHAKULTUURI- ja SPORDIKOMITEE

UJUMINE

JA

VEEPALL

VÕISTLUSMÄÄRUSED

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN

1948

Määrused on kinnitanud NSV Liidu Ministrite Nõukogu
juures asuv Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee
ja need on kohuslikud kõigil NSV Liidu territooriumil
korraldatavail vastava ala võistlustel.

14450

A-17430

UJUMINE

1. VÕISTLUSALAD JA DISTANTSID

§ 1. Ujumises korraldatakse võistlusi ja registreeritakse rekordeid järgmistel aladel ja distantsidel:

Võistlusujumine

M e h e d

a) vabaujumine: 100, 200, 300, 400, 500, 800, 1000 ja 1500 m; teateujumised: 4×50 , 4×100 m ja 4×200 m;

b) rinnuli: 100, 200, 400 ja 500 m; teateujumine 4×100 m ja 4×200 m;

c) selili: 100, 200 ja 400 m;

d) küljeli: 100 ja 300 m;

e) kombineeritud teateujumine: 3×100 m = 100 m selili + 100 m rinnuli + 100 m vabalt, 4×100 m = 100 m selili + 100 m rinnuli + 100 m küljeli + 100 m vabalt;

f) kompleksujumine 300 m (100 m rinnuli + 100 m selili + 100 m vabalt) ja 4×50 m (50 m rinnuli + 50 m selili + 50 m küljeli + 50 m vabalt);

Naised

a) vabaujumine: 100, 200, 300, 400, 500, 800, 1000 ja 1500 m; teateujumine 4×50 m ja 4×100 m;

b) rinnuli: 100, 200, 400 ja 500 m; teateujumine 4×100 m;

c) selili: 100, 200 ja 400 m;

d) küljeli: 100 ja 200 m;

e) kombineeritud teateujumine: 3×100 m = 100 m selili + 100 m rinnuli + 100 m vabalt; 4×100 m = 100 m selili + 100 m rinnuli + 100 m küljeli + 100 m vabalt;

f) kompleksujumine 300 m (100 m rinnuli + 100 m selili + 100 m vabalt) ja 4×50 m (50 m rinnuli + 50 m selili + 50 m küljeli + 50 m vabalt);

Lapsed ja noored

Väiksem vanus (poisid ja tüdrukud 12—13 a. incl.).

a) Vabaujumine: 25, 50 ja 100 m.

b) Rinnuli: 25, 50 ja 100 m.

c) Teateujumine: vabalt 4×25 m ja $4 \times$

50 m; kombineeritud $3 \times 50 \text{ m} = 50 \text{ m}$ selili
+ 50 m rinnuli + 50 m vabalt.

Keskmine vanus (poisid ja tüdrukud
14—15 a. incl.).

a) Vabaujumine: 50, 100 ja 200 m.

b) Rinnuli: 50, 100 ja 200 m.

c) Selili: 50, 100 ja 200 m.

d) Teateujumine: vabaujumises 4×50 ja
 $4 \times 100 \text{ m}$; kombineeritud $3 \times 50 \text{ m} = 50 \text{ m}$
selili + 50 m rinnuli + 50 m vabalt; $3 \times 100 \text{ m}$
 $= 100 \text{ m}$ selili + 100 m rinnuli + 100 m vabalt;

Suurem vanus (noormehed ja neiud
16—17 a. incl.).

a) Vabaujumine: 50, 100, 200 ja 400 m.

b) Rinnuli: 50, 100, 300 ja 400 m.

c) Selili: 50, 100, 200 ja 400 m.

d) Küljeli: 50, 100, 200 ja 300 m (200 m
ainult neiudele ja 300 m ainult noormeestele).

e) Teateujumine: vabaujumises $4 \times 50 \text{ m}$ ja
 $4 \times 100 \text{ m}$; kombineeritud: $3 \times 50 \text{ m} = 50 \text{ m}$
selili + 50 m rinnuli + 50 m vabalt; $3 \times 100 \text{ m}$
 $= 100 \text{ m}$ selili + 100 m rinnuli + 100 m vabalt.

Märkus. Kombineeritud teateujumi-
ses ja kompleksujumises pole vabaujumise
etapis lubatud ujuda rinnuli, küljeli või
selili.

Sõjaline ja rakenduslik ujumine

§ 2. Ujumine riietuses:

meestele 50 m vintpüssiga,
naistele 50 m.

§ 3. Sukeldusujumine (vee all ujumine) kiirusele;

meestele 25 ja 50 m,
naistele, noormeestele ja neiudele 25 m.

§ 4. Kaugemaaujumised (ülipikamaa ujumised):

meestele ja naistele 10, 15 ja 25 km.

(Tükatisel või massilisel ujumisel päri- või vastuvoolu suhtelisi saavutusi ei registreerita.)

2. REKORDITE REGISTREERIMISE MÄÄRUSED

§ 5. Kõik rekordid peavad olema saavutatud ilma vooluta vees ja ilma vedamiseta (ilma liidrita) kas kalendrivõistlustel või võistlustel, mis spetsiaalselt korraldatakse rekordite püstitamiseks, kusjuures võistlused peavad olema korraldatud avalikult ja nende pidamiseks peab olema kohaliku kehakultuuri- ja spordikomitee luba.

M ä r k u s. Üleliidulise rekordi püstitamiseks korraldataval võistlusel võib ujuja ujuda üksinda, s. t. ilma konkurentideta.

§ 6. Startimispaiga kõrguse ja basseini mõõ-
dete vastavus käesolevale määrusile peab
olema tõestatud spetsiaalse toimkonna (komis-
joni) poolt koostatud aktis. Üle 500 m pikkuste
distantside puhul fikseeritakse rekordiks taga-
järjed, mis on saavutatud 50 m basseinis. Üle
500 m pikkuste teateujumiste rekordite fiksee-
rimiseks peab basseini pikkus olema vähemalt
50 m.

M ä r k u s. 25 m pikkustes basseinides
saavutatud tulemused 800, 1000 ja 1500 m
krooliujumises nii meestele kui ka nais-
tele registreeritakse eraldi teistest.

§ 7. Rekordeid püstitavad ujujad peavad
olema riietatud järgmiselt: tütarlapsed, neiud ja
naised ujumistrikoosse; poisid ujumiskolm-
nurka, noormehed ja mehed ujumistrikoosse
ujumiskolmnurgaga nende all.

Ujumiskostüüm võib olla vabaltvalitavat
tumedat värvi. Riidekude ei tohi olla läbipais-
tev. Kostüüm peab püsima õlgadel.

§ 8. Kaugemaaujumises üleliidulisi rekor-
deid ei registreerita. Igal distantstil fikseeritakse
aga parim saavutus vastavate võistluste tingi-
mustes.

3. VÕISTLEJATE RIIETUS

§ 9. Iga võistleja peab kalendrivõistlusil esinema oma organisatsiooni võistlusdressis ja organisatsiooni märgiga: mehed — I järgu ujujad ja meistrid ujumistrikoos ujumiskolmnurgaga nende all; mehed — II ja III järgu ujujad ja algajad ujumiskolmnurgas või ujumistrikoos kolmnurgaga nende all; naised — ujumistrikoos;¹ kõigil peavad olema ujumismütsid. Stardikohtunik peab kontrollima, kas kõik starti ilmuvad võistlejad on vastavas riietuses, ega tohi lubada võistlusele neid, kellel vastav riietus puudub.

4. KOHTUNIKEKOGU KOOSSEIS

§ 10. Kohtunikekogu ujumises koosneb peakohtunikust, sekretärist, lähetajast, lõpukoh-tunikest, stiilikohtunikest, pöördekohtunikest, võistlejate juurde määratud kohtunikest ja ajamärkijaist.

§ 11. Võistluste korraldamise puhul väikese võistlejate arvuga (kehakultuurikollektiivide meistrivõistlused, VSS linnalise ulatusega meistrivõistlused jne.) peab kohtunikekogu mii-

---

¹ Trikoo peab olema tumedat värvi. Selle lõige ei tohi olla üle 12 sm sügav eest, üle 23 sm selja pealt ja üle 15 sm külje pealt.

nimumina koosnema peakohtunikust, läheta-
tajast, sekretärist, ajamärkijaist, pöörde- ja
stiilikohtunikest.

5. BASSEINID (UJULAD)

§ 12. Ujumisvõistlusi võib korraldada basseinides (ujulais), mille pikkus on kas 25, $33\frac{1}{3}$ või 50 m ja vee sügavus startimispaikades on vähemalt 1,5 m.

M ä r k u s. Õppetüüpi sisebasseinides võib võistlusi korraldada basseini väiksema laiuse juures, kusjuures vee sügavus madalaimas kohas peab olema vähemalt 90 sm.

§ 13. Bassein peab olema piiratud neljast küljest:

1) Stardis parvega (purdega), millel on startimissild, või eraldi startispukkidega. Silla või pukkide esikülje kõrgus peab olema veepinnast arvates 0,3—1,0 m. Sisebasseinides pukkide kõrgus ei tohi olla üle 0,75 m ega alla 0,3 m. Silla või pukkide pealispind peab olema kas rõhtsalt (horisontaalis) või kuni 150° -lise kallakuga vee suunas. Need peavad olema kaetud kareda matiga või kummiga. Silla laius peab võrduma 0,5 m-ga; startimispuki pealispinna

mõõted on järgmised: 0,5 piki basseini külgi ja 0,5 m perpendikulaarselt nendega.

Piki kogu startimisparve peab olema pöörde-
laud. Startimiseks seliliujumises peab pöörde-
laual või startimispukkide esiküljel olema 50 sm
pikkune käepide, mis asetseb rõhtsalt ja
30—50 sm kõrgusel veepinnast. Käepide ei tohi
välja ulatuda laua tasapinnast.

2) Startimispaigale vastaspoolset basseini
külge piirab pöördelaud. Pöördelaua pikkus
peab võrduma basseini laiusega. See peab olema
lastud vette püstloodis, ulatudes vee alla vähe-
malt 1 m ja pealpoole veepinda vähemalt 0,3 m.
Startimissild ja pöördelauad peavad olema
täiesti ühetasased, siledad ja mõradeta.

3) Külgedelt peab basseini kogu pikkuses
olema piiratud parvedega.

§ 14. Igale võistlejale ettenähtud osa bas-
seinist nimetatakse rajaks.

Basseini rajad peavad olema võrdse lai-
usega ja võistlustel nii sisebasseinides kui ka lah-
tise vee basseinides mitte kitsamad kui 2,25 m
igäüks neist. Mõlema äärmise raja külgedele
jäetakse kuni basseini seinteni vaba ruumi vähe-
malt 25 sm. Rajad peavad kogu basseini pik-
kuses olema üksteisest eraldatud sirgete latti-
dega, mille diameeter ei ole üle 8 sm, kummi-
nööride või köitega, millel iga meetri tagant on
kork. Latid ja korgid peavad olema siledad,

värvitud valgeks ja neil ei tohi olla kante või nurki, mis võiksid ujujaid vigastada.

Latid või köied peavad olema kinnitatud nii, et need ei saaks tekitada võistlejaile vigastusi. Punaste vöötidega lattidel või punaste korkidega peavad olema märgitud: esimene meeter pöördelauast, basseini keskpaik ja iga meeter viimasest viiest meetrist enne finišit.

Igal rajal peab olema oma järjekorranumber. Nr. 1 peab olema stardijoone parempoolses otsas, vaadates ujuja liikumise suunas stardist. Radade numbrid peavad olema värviga maalitud startimispukkide esi- ja külgpindadele ning pöördelaudadele.

M ä r k u s. Ühise startimissilla puhul peab igale startijale määratud silla osa, mille laius võrdugu raja laiusega, olema keskosast eraldatud ribaga. Numbrid peavad olema suured, kõrgusega vähemalt 0,4 m, ja selgesti nähtavad.

§ 15. Basseini põhi peab olema täiesti puhas, ühetasane ja sile. Sisebasseinides peab põhi olema valge. Mööda põhja peab olema ujuja paremaks orienteerumiseks iga raja keskpaika tõmmatud tumedavärviline vööt. Samasugune vööt tuleb tõmmata risti põhjale 1 m enne pöördelauda.

§ 16. Üks tund nii enne kui ka pärast võistlusi mõõdetakse basseini (distanti) üle koh-tunikekogust eraldi määratud liikmete poolt, ja distantsi ebatäpsuse puhul teatatakse sellest peakohtunikule, et viimane võtaks vea parandamiseks tarvitusele abinõusid.

Sisebasseinide puhul kinnitab komisjon, kes on basseini vastu võtnud, mõõdete õigepärasuse spetsiaalse aktiga.

6. MÄÄRUSTE RIKKUMISED JA KARISTUSED

§ 17. Peale nende määruste rikkumiste ja karistuste, mis on ette nähtud üldmäärustes, pole vastava võistlusala sooritamisel lubatud kindlaksmääratud stiili, stardi ja pöörete määruste rikkumist või üleminekut kavas ettenägemata ujumisviisile.

Selle määruse rikkumise tagajärjeks on diskvalifitseerimine vastaval võistluslal.

7. START JA FINIŠ

§ 18. Startimine ujumisvõistlusil toimub hüppega vette startimispukilt. Võistluste puhul seliliujumises toimub start vees, äratõukega startimissillast, milleks võistlejad lähevad enne

stardisignaali vette, asuvad kohtadele ja võtavad kahe käega kinni stardipidemeist, olles ise näoga startimispaiga suunas.

§ 19. Pärast ajamärkijate vanema teadaannet „Ajamõõtjad on valmis!“ annab lähetaja ettevalmistava käskluse „Kohtadele!“, mille peale võistlejad asuvad oma kohtadele sillal või lähevad vette seliliujumise puhul. Veendunud, et kõik osavõtjad on oma kohtadel ja stardivalmis, tõstab lähetaja püstoli või lipu ja annab täidesaatva käskluse „Marss!“. Viimane sõna peab olema tugevasti rõhutatud (aktsenteeritud) ja kaasnema lipu järsu tõmbega alla või püstolipauguga.

§ 20. Start loetakse määrustepäraseks, kui enne käsklust „Marss!“ (lipu tõmme alla) või enne püstolipauku võistleja pole end liigutanud ühegi kehaosaga. Seliliujumises vabastavad vees olevad ujujad stardipaigu või käskluse „Marss!“ järele oma käed stardipidemeist, tõukavad enda lahti ja katavad kogu distantsi selili.

§ 21. Sõjalistel võistlusaladel on võistlejaile jäetud õigus pärast käsklust „Marss!“ lahti nõõpida riietust, taskud väljapoole pöörata, võtta vintpüss kätte või kinnitada see selja taha ja igati kohandada oma riietust, varustust ja

relvastust ujumiseks kõige mugavamal viisil, kuid siiski nii, et distantsi katmisel kui ka finišis oleks võistlejaga kaasas kogu saadud riietus, varustus ja relvastus.

§ 22. Kui üks või mitu võistlejat stardivad määrustevastaselt (valesti), siis korratakse starti. Võistleja (üks või mitu), kelle süül nurjus ka kordamisstart, eemaldatakse antud võistlusalt, hoolimata sellest, kes oli eksinud esimese stardi puhul. Kui start ebaõnnestub ka teiskordselt, antakse uus start senikaua, kuni kõik võistlejad on selle sooritanud määrustepäraselt. Seejuures eemaldatakse (diskvalifitseeritakse) antud võistlusalt iga võistleja, kes on rikkunud sartimismäärust.

§ 23. Teateujumises stardivad kõigi võistkondade esimesed ujumised üheaegselt, nii nagu see on ette nähtud eelmistes paragrahvides. Iga meeskonna järgnevad ujumised stardivad aga nii, et nende jalad ei katkesta kontakti startimispaigaga varem, kui eelmise etapi ujumised on puudutanud käega basseini seina pealpool veepinda. Seda määrust rikkuv võistkond diskvalifitseeritakse, välja arvatud, kui seda määrust rikkunud võistleja pöördub tagasi startimispaika ja stardib uuesti ning määrustepäraselt. Sel juhul pole tagasironimine startimispaika kohustuslik, vaid võistleja võib startida vees, startimisel puudutades käega basseini seina pealpool veepinda.

Vahetuste momentidel ei anta mingisugust stardikäsklust. Vahetuste määrustepärasuse eest kannab vastutust võistleja ise kui ka kogu vastav võistkond. Ükski võistleja ei tohi ühes ja samas teateujumises katta kahte etappi.

§ 24. Finiisisse saabunud võistleja peab pöördelauda puudutama ühe, rinnuliujumises aga samaaegselt kahe käega, ja pealpool veepinda, kusjuures pole kohustuslik, et mõlemad käed asetseksid ühel kõrgusel.

8. DISTANTSI LÄBIMINE

§ 25. Võistleja peab kogu distantsi katmisel (läbimisel) püsima veepinnal. Stardihüppel ja pöördeil on lubatud vee alla minek vastavalt stardi ja pöörete määrustele.

Lahtistes basseinides peab otsade arv distantsi katmisel olema paarisarvuline.

§ 26. Distantsi läbimise ajal pole lubatud käimine mööda põhja.

§ 27. Võistluse ajal (ka kaugemaaujumises) pole lubatud haarata kinni esemeist (parved, paadid, päästeabinõud jm.), mis võiksid olla toeks. Lubatud on distantsi läbimise ajal äratõukamine pöördelauast või startimissillast.

§ 28. Pöördeil peavad võistlejad puudutama pöördelauda ühe, rinnuliujumises (spet-

siaalses selles viisis ujumises) aga samaaegselt mõlema käega, kusjuures viimasel juhul pole kohustuslik, et mõlemad käed asetseksid ühekõrgusel.

M ä r k u s. III järgu ujujail ja algajail pole ujujate vähese vilumuse tõttu pöördelaua mitte-üheaegne puudutamine mõlema käega põhjuseks diskvalifitseerimiseks, kui vastava otsuse teeb võistluste kohtunikekogu.

§ 29. Võistluse ajal võõrale rajale sattunud ja teist võistlejat seganud võistleja diskvalifitseeritakse vastaval võistlusosalal. Kahjukannatanud võistlejal on õigus startimiseks uues eelujumises. Kui aga takistamine toimus finaalis, võib peakohtunik määrata teiskordse finaali.

§ 30. Pärast käsklust „Marss!“ kuni finišisse saabumiseni pole lubatud võistlejale nõu anda või teda ergutada tema saatmisega purdel jne.

9. VÕISTLUSRESULTAADID

§ 31. Võistlusresultaadid määratakse kindlaks aja järgi. Aega mõõdetakse püstolipaugu (võetud suitsu järgi) või käskluse „Marss!“

(lipp on läbinud lähetaja õlgade joone) momendist kuni võistleja finišisse jõudmise momendini.

Kui ajamärkijate poolt fikseeritud ajad lähevad lahku võistlejate finišisse jõudmise järjekorrast, määratakse paremusjärjestus tegeliku finišisse jõudmise järgi.

Sel juhul kinnitatakse võistlejale ajana keskmine aeg temast ees- ja tagapool finišisse jõudnud võistlejate aegadest.

§ 32. Võistlusresultaatide teatamine ajakirjanduse esindajaile kui ka resultaatide väljakuulutamine üldiseks teadmiseks toimub nii üksikul kavas oleval alal kui ka kogu kava järgi ainult võistluste peakohtuniku loal.

10. RINNULIUJUMISE VIIS

§ 33. a) Rinnuliujumisel peab keha asetsema rinnuliasendis, kusjuures puusade ja õlgade jooned on paralleelsed veepinnaga; b) nägu peab olema pööratud liikumise suunas; c) mõlema käe liigutused nii ette kui ka taha peavad toimuma üheaegselt, sümmeetriliselt keha pikitelje kui ka veepinna suhtes; d) jalgade töö on üheaegne ja sümmeetriline (jalad kõverduvad põlvest üheaegselt, põlved viiakse laiali, seejärel jalad sirgenevad mõlemale poole ringitao-

liste liigutustega ja tulevad jälle kokku. Jalakannad peavad asetsema võrdses sügavuses).

M ä r k u s. Rööbiti rinnoliujumise klassilise stiiliga (bras) on lubatud ka liblikaštiil (butterfly), mille puhul käed tõstetakse liikumisel ette pealepoole vee-pinda. Jalgade liikumine on normaalne laialiviidud põlvedega ja jalalabade tõugetega. Keelatud on delfiinistiil, mille puhul põlved on kogu aja ligistikku ja löök vette toimub säärega.

11. SELILIUJUMISE VIIS

§ 34. Seliliujumises peab kere lamama selili-asendis. Kere võib vabalt kõikuda oma pikuti-telje suhtes. Käte- ja jalgadetöö on vabaltvali-tav. Starditõuget on lubatud teha ainult selili.

Pöördeil enne äratõuget peab võistleja ühe või mõlema käega puudutama basseini seina. Kui võistleja kas pöördel või finišis pöörab rin-nuli enne, kui kaugemale väljasirutatud käsi on puudutanud basseini seina, siis ta diskvalifitseeritakse. Abi kasutamine pea hoidmiseks pöör-del on võistlejal lubatud.

12. KÜLJELIUMISE VIIS

§ 35. Küljeliujustel peab kere asetsema põhiliselt küljeli. Kere põikiteljed (puusast puusani ja õlast õlani) võivad veepinna suhtes kõikuda vabalt. Kätetöö on vahelduv pealmise (kõrgemal asetseva) käe kohustusliku viimisega läbi õhu. Jalad töötavad „kääradena“, pealmise jala viimisega ette ja alumise tõukamisega taga ja jalgade järgneva kokkutoomisega. Jalgade kroolimine pärast „kääride“ sooritamist on lubatud. Pealmise käe tõmme vees peab kokku langema jalgade kokkutoomise momendiga („käärid“). Pöördumine teisele küljele on lubatud alles pärast pööret.

Pöördel on lubatud rinnuli asuda, kuid esimese ujumisliigutusega (pealmise käe tõmme) tuleb kere jälle pöörata küljeli. Startimisel on lubatud asuda vette rinnuli, kuid esimese ujumisliigutusega (vees) tuleb kere pöörata küljeli-asendisse.

13. VABAUJUMISE VIIS

§ 36. Ujumisvõistlusil vabas ujumisviisis on lubatud igasuguste ujumisviiside kasutamine ja nende vahetamine distantisi katmise ükskõik missugusel momendil.

14. TEATEUJUMINE

§ 37. Kombineeritud teateujumises (4×100 m ja 3×100 m) ujutakse esimene etapp selili (kooskõlas seliliujumises kehtivate stardimäärustega), teine etapp rinnuli, kolmas küljeli (3×100 m teateujumises krooliga) ja neljas krooliga.

Kompleksujumises 300 m (3×100 m) ujutakse esimene etapp rinnuli, teine selili ja kolmas, viimane, etapp vabas stiilis. Kombineeritud teateujumises ei ole lubatud vabas stiilis etappi ujuda rinnuli, selili või küljeli.

15. SUKELDUSUJUMINE

Sukeldusujumine kiirusele

§ 38. Võistlusi sukeldusujumises — ükskõik missuguses ujumisviisis vee all — korraldatakse kiirusele distantsidel 25 ja 50 m. Distantsi lõpuni mitteujunud võistleja loetakse võistlustingimused mittetäitnuks ja ta diskvalifitseeritakse vastaval võistlusosalal.

Võistluste korraldamisel lahtises vees startib igaüks eraldi ja ujuja vöö külge kinnitatakse 3 m pikkune peenike nõör õngekorgiga selle otsas.

Edasiliikumine sukeldusujumises millegi

järele haaramisega, näiteks basseini põhjast, treppidest või muist esemeist, pole lubatud.

Kui sukeldusujumisel kerkib veepinnale ujuja mõni kehaosa, kuid nägu jääb vette, siis ei ole see põhjuseks võistleja eemaldamiseks võistlustelt.

16. RAKENDUSLIK JA SÕJALINE UJUMINE

§ 39. Käesolevais spetsiaalseis määrusis ettenägemata küsimused sõjalise ujumise kohta lahendatakse üldiste ujumisvõistluste määruste alusel ja vaimus.

17. UJUMINE RIIETUSES — ILMA PÜSSITA

§ 40. Võistlused toimuvad suviriietuses.

Kohustuslik miinimum riietust NSV Liidu rekordi püstitamiseks on järgmine: meestel — a) ihusärk, lühikesed aluspüksid, sokid, pluus, laiad pealispüksid, nahkvöö ja peakate; b) naistele — ujumistrikoo, sukad, pluus, laiad püksid, kedrid, kõrged kingad, nahkvöö ja peakate.

Riietus peab olema taskutega, kõvasti etteõmmeldud nõõpide või haakidega, ja jalatsid kinni nõõritud. Kui vastavalt võistlustingimustele riietuse, jalatsid ja varustuse annab võist-

lusi korraldav organisatsioon, peavad need olema kvaliteedilt ühesugusest materjalist, hästi kuivad, puhtad ja ligikaudu vastama võistleja kasvule. Riietuse väljaandmine peab olema lõpetatud hiljemalt 25 min. enne startimist.

§ 41. Pealiskiided vaatab läbi lähetaja või spetsiaalne stardikohtunik. Kui riietuse juures avastatakse ebavastavus määrustega või mõni defekt, mis on kõrvaldatav koha peal, võivad lähetaja või kohtunikud piirduda võistleja tähelepanu juhtimisega defekti või eksituse parandamisele; kui defekti kõrvaldamine ilma võistluste käiku takistamata pole võimalik või kui lähetaja või kohtunike arvates võistleja on lubanud defekti endale sihilikult, et sellega saavutada teiste võistlejate ees eelistust, kõrvaldab lähetaja võistleja ja esitab küsimuse mainitud võistleja edaspidise osavõtu kohta võistlustest võistluste peakohtunikule otsustamiseks.

18. UJUMINE VINTPÜSSIGA

§ 42. Ujumine vintpüssiga toimub käesolevais määrusis § 40 märgitud riietuses. Vintpüss (õppepüss) koos rihmaga, kuid ilma täägita, antakse võistlejale välja stardis. Lukupide on pööratud paremale ja püssilukk on alla lastud.

Püssi hoidmise viis distantsi läbimisel on vabaltvalitav; püssi hoidmine vees pole keelatud.

19. KAUGEMAAUJUMINE

§ 43. Võistlustele kaugemaaujumises (10, 15 ja 25 km) lubatakse mõlemast soost isikuid, kes on kehaliselt hästi arenenud, kel ei ole mingisuguseid terviserikkeid ja keda arstlik komisjon on lubanud võistlustele.

Ujumisele ettevalmistujad peavad olema arstliku kontrolli all kogu treeninguaja vältel kui ka võistluste päeval.

Võistlejail on lubatud katta keha rasva või spetsiaalse määrdega ja kasutada spetsiaalseid prille.

Kaugemaaujud võivad teekonnale kaasa võtta toitu.

Toidu vastuvõtmise momendil kui ka pärast seda ei tohi ujuja puudutada paati või millegi abil puhata.

Kohtunikekogu otsusel võib võistluse katkestada võistleja juures ilmnenud suure väsimuse tundemärkide puhul või kui tekkinud halb ilm võib ohustada nii võistlejat kui ka kohtunikke.

§ 44. Ujujat peab saatma paat kogunud ja kvalifitseeritud sõudjatega. Vastutuslike uju-

miste puhul üle 10 km peab paadis viibima ka arst. Iga ujumat peab saatma omaette paat.

§ 45. Juhul, kui ujumine toimub piki kallast pööretega, võib iga osavõtjat saatvat paati asendada majakpaatidega, mis asetsevad üksteisest 100 m kaugusel. Majakpaadis peab kohustuslikult olema kvalifitseeritud sõudja ja kogunud vetelpäästja. Sel puhul asetseb toitlustamispunkt koos arsti ja vetelpäästjaga ja käsiapteek rajatud distantsi pöördeil.

§ 46. Igas saatvas paadis peab leiduma: tagavarapaar aere, päästerõngas, päästevõid kõigile saatjaile, käsiapteek, majapidamiseseimed ja ujujale küllaldaselt toitu. Igas saatvas paadis peab peale sõudjate ja arsti viibima ka üks kohtunikekogu liige.

Ujumiste puhul merel peab igas paadis viibiv kohtunik omama distantsikaardi ja kompassi. Saatev paat peab asetsema 2—5 m kaugusel ujujast, näidates viimasele suunda.

Peakohtunik peab isiklikult veenduma paatide kõlvulisuses ujumise juhtimiseks ja sõudjate meeskonna kompetentsuses.

§ 47. Kaugemaaujumised aja arvestamisega saavutuste võrdlemiseks võivad toimuda ainult vaikselt, ilma voolusteta vees ja kahe püsivpunkti vahel (manner või saar), tingimusel, et vahemaa mõõtmine nende punktide vahel ei

põhjustaks mingisugust kahtlust mõõtude ehtsuses.

Otsade arv kahe punkti vahel võib olla ükskõik kui suur, kuid tingimata paarisarvuline. Distantis loetakse õigeks siis, kui selle mõõtmine toimus vähemalt kahel viisil: a) kaardi järgi; b) mehaanilise kilomeetrimõõtjaga, loginööriaga, mis oli seatud kiirekäigulise kutteri pärasse (loginööril peab olema pass); c) täiendavaks orienteerivaks mõõtmiseks võivad olla kallaste vahemaad eraldi orienteeride vahel.

LISAD

Lisa 1

SPORDIKLASSIFIKATSIOON UJUMISES

NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee käskkirjaga nr. 132 — 22. II 1947 kehtima pandud uus juhend üleliidulise ühtse spordiklassifikatsiooni ja järgusportlaste normide kohta on kehtiv 1. aprillist 1947. a. kuni 31. detsembrini 1950. a.

Sisse on seatud järgmised järgud:

- 1) meistersportlane;
- 2) I järgu sportlane;
- 3) II järgu sportlane;
- 4) III järgu sportlane;
- 5) noorte järgu sportlane.

Järgusportlase nimetuse saamiseks tuleb täita üks vastava järgu normidest. Need normid on toodud lk-del 27—29.

JÄRGUNORMID UJUMISES

Mehed

	100 m	200 m	300 m	400 m	1000 m	1500 m
Meistersportlane						
Vabaujumine	1.01	2.18	—	5.00	—	21.30
Rinnuliujumine	1.13	2.45	—	6.00	—	—
Seliliujumine	1.12	2.40	—	5.45	—	—
Küljeliujumine	1.10	—	4.05	—	—	—
I järk						
Vabaujumine	1.07	2.32	—	5.33	—	23.40
Rinnuliujumine	1.19	2.59	—	6.36	—	—
Seliliujumine	1.19	2.56	—	6.28	—	—
Küljeliujumine	1.17	—	4.30	—	—	—
II järk						
Vabaujumine	1.16	2.53	—	6.19	—	26.53
Rinnuliujumine	1.30	3.24	—	7.30	—	—
Seliliujumine	1.30	3.20	—	7.21	—	—
Küljeliujumine	1.28	—	5.06	—	—	—
III järk						
Vabaujumine	1.32	3.27	—	7.35	—	32.15
Rinnuliujumine	1.48	4.05	—	9.00	—	—
Seliliujumine	1.48	4.00	—	8.50	—	—
Küljeliujumine	1.45	—	6.08	—	—	—

Noorte järk

Vabaujumine	1.48	4.02	—	8.51	24.00	—
Rinnuliujumine	2.06	4.46	—	10.30	—	—
Seliliujumine	2.06	4.40	—	10.20	—	—

Naised

	100 m	200 m	400 m	1000 m
Meistersportlane				
Vabaujumine	1.12	2.48	6.00	16.10
Rinnuliujumine	1.26	3.10	6.40	—
Seliliujumine	1.21	2.57	6.10	—
Küljeliujumine	1.25	3.08	—	—

I järk

Vabaujumine	1.19	3.07	6.36	17.57
Rinnuliujumine	1.35	3.29	7.20	—
Seliliujumine	1.29	3.19	6.46	—
Küljeliujumine	1.34	3.27	—	—

II järk

Vabaujumine	1.30	3.33	7.30	20.13
Rinnuliujumine	1.48	3.58	8.20	—
Seliliujumine	1.42	3.39	7.42	—
Küljeliujumine	1.47	3.56	—	—

III järk

Vabaujumine	1.48	4.15	9.00	24.15
Rinnulijumine	2.09	4.45	10.00	—
Selilijumine	2.02	4.23	9.15	—
Küljelijumine	2.08	4.42	—	—

Noorte järk

Vabaujumine	2.06	4.58	10.30	25.00
Rinnulijumine	2.30	5.32	11.40	—
Selilijumine	2.21	5.07	10.48	—

Meistersportlaste järgu norm loetakse sooritatuks ka neil ujujail, kes üleliidulises 3 km ujumises tulevad esimesele viiele ja maratoniujumises esimesele kolmele kohale. Samadel võistlustel kuni kümnendaks tulnud ujujail arvatakse sooritatuks I spordijärgu norm.

Linna, oblasti või vabariiklikel 3 km või pikema distantsi ujumises pooled kõrgema spordijärgu ujujad võitnud sportlastele arvatakse vastav kõrgem spordijärk.

SUKELDUSUJUMINE

Järgunormid

Spordijärgud	Mehed	Naised
I järk	25 m	50 m
II järk	— sek.	38 sek.
III järk	19 sek.	44 sek.
	23 sek.	53 sek.

Järgusportlase nimetuse võib saada ujuja, kes on vähemalt 15-aastane ja kes on mõne kehakultuuriorganisatsiooni liige. Noorte järgu sportlase nimetuse saamiseks ei tohi olla üle 17 aasta vana.

Meistersportlase ja I järgu sportlase nimetuse annab Vabariiklik Kehakultuuri- ja Spordikomitee. II, III ja noorte järgu sportlase nimetuse annavad kehakultuuri- ja spordikomiteed, kes selleks on saanud loa vastava liiduvabariigi kehakultuuri- ja spordikomiteelt.

Tähtsaks tingimuseks järgusportlase nimetuse saamiseks on VTK kompleksi kõigi normide sooritamine. Noorte, III ja II järgu sportlase nimetuse saamiseks tuleb sooritada VTK kompleksi I astme ja I ja meistersportlase järgu normi saamiseks VTK II astme normid. Kuni 16-aastased (incl.) ujuvad võivad saada ükskõik missuguse järgu sportlase nimetuse OVTK normide täitmisel. Siirdumisel kõrgemasse vanuse kategooriasse antakse neile üheaastane tähtaeg järgule vastava VTK märgi sooritamiseks.

Sportlased, kes aasta jooksul pole tõendanud oma kuuluvust vastava järgu sportlaste hulka, viiakse ühe järgu võrra madalamale. Noorte ja III järgu sportlased, kes kahe aasta jooksul pole tõendanud oma kuuluvust vastasse järku, langevad üldse välja järgusportlaste hulgast. Samuti langevad üldse välja need,

kes kolme aasta jooksul pole saanud osa võtta võistlustest. Kui nad aga hiljem tahavad uuesti osa võtta võistlustest, arvatakse nad üheks aastaks tingimusi ühe järgu võrra madalamasse järku.

Järgusportlane saab vastava rinnalkantava märgi, mis ei kuulu äravõtmisele ka siis, kui sportlane on välja langenud järgusportlaste hulgast või kui ta on arvatud ühe järgu võrra madalamasse järku.

Üleliidulise ujumisrekordi registreerimise protokoll

Protokoll on „.....“ ..... 19.... a.
 koostatud ujumisvõistluste kohtunikekogu poolt selle
 kohta, et ..... võistlustel,
 mis korraldati ..... linnas .....
 sise-
 lahtises basseinis basseini pikkuse ..... m
 ja stardipaiga kõrguse ..... m juures, püstitas
 ..... võistkonna liige .....
 .....
 üleliidulise rekordi võistlusel ..... m
 distantstil ..... stiilis tulemusega .....

Resultaat fikseeriti kolme stopperiga, mis näitasid järgmisi aegu:

1. ajamärkija .....
2. ajamärkija .....
3. ajamärkija .....

Kinnitan fikseeritud aja tõepära

Ajamärkijate vanem .....

Basseinis ei ole voolust.

Basseini ja sinna juurde kuuluvate ehituste mõõted vastavad täielikult määrustele.

Vesi: mage, soolane.

Tõendan, et distantsi läbimine, start ja pöörded (ujumises rinnuli, selili, küljeli, vabalt) toimusid vastavalt määrustele.

Kohtunike vanem stiilide alal .....
(allkiri)

Peakohtunik .....
(allkiri)

Vastutav sekretär .....
(allkiri)

Resultaadi kinnitas kohalik kehakultuuri- ja spordikomitee.

Allkiri .....

Lisad protokollile:

1. Akt stopperite kontrollimise kohta.
2. Akt distantsi ja stardipaiga kontrollimise kohta.

KOONDPROTOKOLL KAUGEMAAUJUMISE KOHTA

1. Võistluspaiga (meri, järv, jõgi) nimetus .....
- .....
2. Punktide nimetus, mille vahel ujumine toimus, ja vahemaa nende vahel .....
- .....
3. Vee omadused (mage, soolane, vooluse tugevus, ...
- .....
- temperatuur) .....
4. Distanti pikkus .....
5. Millega distant mõõdeti (kaardi abil, loginööriga jne.) .....
6. Ilmastiku olukord (tuule suund, vihmane või selge ilm, õhu temperatuur) .....
7. Võistlejate arv (mehi, naisi) .....
8. Arsti otsus enne ujumist .....
9. Arsti otsus pärast ujumist .....

10. Juhtiva ja saatva veesõiduki tüüp .....

11. Start toimus kell .....tundi .....minutit .....sekundit.

12. Muutused võistluse ajal (missugused, mispärast, millal) .....

13. Toitmise režiim .....

14. Erilised juhud .....

15. Kohtunikekogu koosseis:

peakohtunik .....

vastutav sekretär .....

kohaliku kehakultuuri- ja spordikomitee

esindaja .....

arst .....

Märkused: .....

..... 19..... a.

Sisse tulnud kohtunikekogule
 „.....“ 19..... a.

ÜLESANDMINE OSAVÕTUKS UJUMISVÕISTLUSTEST

Organisatsioon..... Spordidress..... Võistkonna esindaja .....

Jrk. nr.	Distants ja stiil		Mehed		Naised		Arsti viisa võistlusile lubamise kohta	Dstantside lahtri- se võistleja nime ta- ha tingimata märki- da võistleja poolt vi- imäisel distantsil näi- datud aeg, mis ongi juhendiks, missugusele distantsile võistleja on üles antud. Võistleja aeg mär- gitakse nagu varuna (alla kriipsutada)
	Perekonna- ees- ja isanimi							
1	.	.	.	.	.	.		
2	.	.	.	.	.	.		
3	.	.	.	.	.	.		
4	.	.	.	.	.	.		
5	.	.	.	.	.	.		
6	.	.	.	.	.	.		
7	.	.	.	.	.	.		

Kohaliku kehakultuuri- ja spordikomitee esindaja .....

Vastutav esindaja .....

..... meistrivõistlused ujumises

PROTOKOLL NR. ....

võisluse koht ujumises

Kava number .....

..... 19..... a.

Distants .....

Mehed

Naised

Stiil .....

Ujumise nr.	Raja nr.	Näidatud aeg			Saavutatud koht	
		I	II	III	Eel- võist- luses	Uldi- selt
Perekonnanimi ja initsiaalid						
. . . . .						
. . . . .						
. . . . .						
. . . . .						
jne.						

Peakohtunik .....

Vastutav sekretär .....

..... meistrivõistlused ujumises

KOKKUVÕTTE PROTOKOLL NR. ....

resultaatide kohta ujumisvõistlustel „.....“ ..... 19..... a.

Mehed
Naised

Võistluskava nr. ....

Distants .....

Stiil .....

Jrk. nr.	Perekonna-, ees- ja isa- nimi	Organi- satsioon	Ujumise nr.	Kinnita- tud resul- taat	Koht isikl. selsl	Arvesta- tav koht	Punkte arv	Märkused
1	.....							
2	.....							
3	.....							
4	.....							
	jne.							

Peakohtunik .....

Vastutav sekretär .....

KOHTUNIKESEDELITE VORMID

Ajamärkijate vanem

Ujumine nr. .... meestele/naistele
 Distantis ..... m
 Stiil .....

I rada .....
 II " .....
 III " .....
 IV " .....
 V " .....
 VI " .....
 jne. ....

Allkiri .....

" ..... 19... a.

Lõpukohtunik

Ujumine nr. .... meestele/naistele
 Distantis ..... m
 Stiil .....

Koht Raja nr.
 I .....
 II .....
 III .....
 IV .....
 V .....
 VI .....

Märkused.....

Allkiri .....

" ..... 19... a.

Stiilikohtunik

Ujumine nr. .... meestele/naistele
 Distsants ..... m
 Stiil .....

I rada .....
 II " .....
 III " .....
 IV " .....
 V " .....
 VI " .....

Allkiri .....
 " " 19.... a.

Pöördekohtunik

Ujumine nr. .... meestele/naistele
 Distsants ..... m
 Stiil .....

I rada .....
 II " .....
 III " .....
 IV " .....
 V " .....
 VI " .....

Allkiri .....
 " " 19.... a.

Kaardi vorm kartoteegile

" " ..... 19.... a.

(kinnitatud resultaat)

Ujumine nr. .... meestele/naistele
 Distsants ..... m. Stiil .....

(perekonnanimi)

(meeskond)

Isiklik nr. .... Arvestuse nr. ....
 (punktide arv)

MAAILMAREKORDITE REGISTREERIMINE

Kui käesolev määrustik oli juba trükivalmis, saabus teade, mille kohaselt Rahvusvaheline Ujumisliit (FINA) oli oma kongressil Londonis muutnud maailmarekordite registreerimist. Tutvustame siinkohal nende muudatustega.

Kõigepealt otsustati hakata rinnuliujumises registreerima eraldi maailmarekordeid klassilises (bras) ja liblikastiilis. Seoses sellega annuleeritakse kõik senised maailmarekordid rinnuliujumises ja hakatakse 1. jaanuarist 1949. a. alates neid kummaski mainitud ujumisviisis eraldi registreerima. Seejuures tuleb märkida, et ujuja peab valitud ujumisstiilis läbima distantsi algusest kuni lõpuni.

Real distantsidel maailmarekordeid enam üldse ei registreerita. Nüüd registreeritakse neid ainult järgmistel distantsidel:

v a b a u j u m i n e — 100, 200, 400, 800 ja 1500 m (naistel 1500 m asemel 1000 m); teateujumine 4×100 m ja 4×200 m (viimases teateujumises registreeritakse ainult maailmarekordeid meestele);

seliliujumine — 100 ja 200 m;
 rinnuliujumine (mõlemas ujumisviis) — 100 ja 200 m;
 kombineeritud teateujumine —
 3×100 m (nii meestele kui ka naistele).

OSKUSSÕNU

плавание кролем	krooliujumine, kroolimine
вид соревнований	võistlusala
плавание на груди (брасс)	rinnuliujumine
„ на спине	seliliujumine
„ на боку	küljeliujumine
„ вольным стилем	vabaujumine (ujumine vabalt), vabas stiilis ujumine
кроль	krool (crawl)
эстафета	teateujumine
военизированное плавание	sõjaline ujumine
прикладное плавание	rakenduslik ujumine
ныряние на скорость	sukeldusujumine kiirusele (vee all ujumine)
дальний проплыв	kaugemaaujumine
судейская коллегия	kohtunikekogu
секундометрист	ajaarvutaja-kohtunik
закрытый бассейн	sisebassein (siseujula)
стартовая тумбочка	startimispuuk
поворотная шита	pöördelaud
стартовой мост(ик)	startimissild
место старта	startimispaik
дорожка	rada
плавка	õngekork või kork
взыскания	karistused
способ плавания	ujumisviis

стартовой прыжок	stardihüpe
стартовой сигнал	stardisignaal
стартовая ручка	stardipide
военизированный вид соревнований	sõjaline võistlusala
прохождение дистанций	distantsi läbimine või katmine
заплыв	eelujumine (eelvõistlus ujumises) või üks ujumistest
стартовой толчок	starditõuge (seliliujumises)
участник соревнований	võistleja
разрядник	järgusportlane
разрядная норма	järgunorm

VEEPALL

I. VÕISTLEJAD JA MEESKONDADE ESINDAJAD

§ 1. Mängijate vanus

Võistlejad jagatakse vastavalt vanusele järgmistesse vanusegruppidesse:

noored — 15—16 aastat,
täiskasvanud 17 a. ja vanemad.

§ 2. Mängijate õigused ja kohustused

1. Mängija peab tundma mängumäärusi ja neid täpselt täitma.

2. Mängu kestel võib mängija pöörduda kohtuniku poole ainult oma meeskonna kapteni kaudu.

3. Mängija võib ööpäeva jooksul osa võtta ainult ühest mängust.

4. Iga ülesantud mängija peab omama võistlemiseks arsti loa.

§ 3. Mängijate riietus ja numeratsioon

1. Mängijad esinevad võistlustel oma organisatsiooni ühtlases ja rinnamärgiga varustatud võistlusdressis. Mängijate riietus koosneb ujumispuhkstest, mille all on kolmnurgad, või ainult kolmnurkadest ja mütsidest. Väravavahi müts peab värvilt erinema oma ja vastasmeeskonna mütsidest.

2. Kõigi meeskondade mängijate mütsid on varustatud numbritega 1-st kuni 6-ni (edurivi numbrid 1, 2 ja 3, kaitsjate numbrid 4, 5 ja 6, kuna väravahil ei ole numbrit). Number peab olema küllaldaselt suur ja selgesti nähtav.

3. Mütside ühtlase värvi korral vahetab mütsid meeskond, kelle väljakul mäng toimub.

4. Mütsid peavad olema kinnitatud paeltega lõua alla.

§ 4. Meeskonna koosseis ja mängijate vahetus

1. Mängust võtavad osa kaks 7-liikmelist meeskonda. Meeskond koosneb väravavahist, kolmest kaitsjast ja kolmest edurivimängijast.

2. Meeskonda, kes ilmub väljakule vähem kui viieliikmelises koosseisus, ei lubata mängust osa võtta.

3. Võistlusele hilinenud mängijaid ei lubata mängu.

4. Mängu alustanud mängija, välja arvatud väravavaht, asendamine mängu ajal varumängijatega ei ole lubatud.

5. Kohtunik on kohustatud lubama varumängijat asendama väravavahti, kui viimane lahkub mängust vigastuse tagajärjel.

6. Teistel juhtudel võib väravavahti asendada üks mängusolevaist mängijaist. Vahetus toimub poolajal või enne lisaaega.

M ä r k u s. Neil juhtudel on väravavahti asendaval mängijal kõik väravavahi õigused.

7. Kõigil muudel juhtudel ei oma väravavahti asendanud mängija väravavahi õigusi.

8. Veest lahkumine mängu ajal on lubatud:

a) õnnetusjuhtumi või vigastuse korral, kusjuures sellest tuleb meeskona kapteni kaudu teatada kohtunikule;

b) pea- või mängukohtuniku loal;

c) vaheajal.

9. Omavoliliselt mängust lahkunud mängijat ei lubata uuesti mängu.

10. Määrustepäraselt mängust lahkunud mängija võib mängu uuesti alustada mängukohtuniku loal ainult oma väravapooletl.

§ 5. Meeskondade esindajad ja kaptenid

1. Iga võistlustest osavõtjal meeskonnal peab olema esindaja, kes on meeskonna juhiks.

2. Esindaja vastutab mängijate distsipliini ja õigeaegse ilmumise eest võistlustele.

3. Esindaja võtab osa loosimisest, mis määrab mängude järjekorra võistlustel, ja kohtunikekogu nõupidamistest, kui need viiakse läbi ühiselt esindajatega.

4. Esindajal on keelatud end segada kohtunike ja võistlust korraldavate isikute korraldustesse.

Kõik protestid kohtunikekogule esitab esindaja kirjalikult.

5. Võistluste ajal peab esindaja viibima esindajatele määratud kohas.

6. Kui meeskonnal puudub eraldi esindaja, täidab viimase kohuseid meeskonna kapten.

7. Meeskonna kapten on meeskonna vahetuks juhiks võistluse ajal mänguväljakul. Ainult tema tohib pöörduda küsimustega võistlust juhitava mängukohtuniku poole.

8. Meeskonna kapten vastutab oma meeskonna distsipliini eest.

9. Mängu ajal võib kapten käe tõstmisega märku anda soovist pöörduda mängukohtuniku poole.

II. KOHTUNIKEKOGU

§ 6. Kohtunikekogu koosseis

1. Võistluste kohtunikekogu komplekteerib võistlust korraldav organisatsioon vastava keha- kultuuri- ja spordikomitee ning viimase kohtunikekogu teadmisel.

2. Kohtunikekogu koosneb peakohtunikust, sekretärist, mängukohtunist, väravakohtunist, punktikohtunist ja ajaarvutajaist-kohtunist.

3. Küsimused võistluste kohtunikekogus otsustatakse lahtisel hääletamisel. Häälte võrdse jagunemise korral otsustab küsimuse peakohtunik.

§ 7. Peakohtunik

1. Enne võistluste algust peakohtunik on kohustatud kontrollima võistluspaika, sisseseadet ja inventari nende kõlvulisuse ja määruste-pärasuse seisukohalt.

2. Peakohtunik vastutab mängude kava õigeaegse vormistamise, võistluste õige käigu, võistlejate ja pealtvaatajate informeerimise ja võistluste meditsiinilise teenindamise eest.

3. Peakohtunik määrab kohtunikud üksikmängudele.

4. Peakohtunikul on õigus:

a) võistlusi edasi lükata, kui ta enne võistluste algust leiab puudusi sisseseades või inventaris;

b) katkestada täiesti või ajutiselt mäng, kui ta leiab selle olevat vajaliku (halvad ilmastikutingimused, võistluspaiga kõlbmatus jne.);

c) muuta võistluste kava, kui võistluste läbi viimise käigus tekkis selleks äärmine vajadus;

M ä r k u s. Peakohtunikul ei ole õigust muuta juhendis kinnitatud võistluste süsteemi ja tingimusi.

d) võistluste käigus ümber paigutada kohtunikke;

e) kõrvaldada võistluste kohtunikekogust kohtunikke, kes on teinud jämedaid vigu või kes ei ole tulnud toime oma ülesandega;

M ä r k u s. Mängukohtunikku võib kõrvaldada ainult enne mängu või mängu vaheajal.

f) mitte lubada võistlusele mängijaid, kes oma vanuselt, spordijärgult või varustuselt ei vasta määruste või võistluste juhendi nõudeile;

g) kõrvaldada edaspidisest osavõtust võistlustest mängijaid tooruse pärast või Nõukogude sportlase eetika nõudeile mittevastava käitumise eest.

5. Peakohtunik on kohustatud lahendama protesti tunni aja jooksul, arvates protesti esi-

tamise momendist, ja erandjuhtudel, kui on vaja kontrollida protestis näidatud fakte, mitte hiljem kui kolm ööpäeva pärast protesti esitamist.

6. Peakohtunik korraldab võistluste kohtunikekogu koosolekuid enne võistluste algust ja hiljem lõpptagajärgede selgitamiseks, kuid ka neil juhtudel, kui seda nõuab võistluste käik.

7. Peakohtunik on kohustatud esitama aruande ja võistlusprotokollid võistlust korraldanud organisatsioonile hiljemalt kolm päeva pärast võistluste lõppu.

Ex lib. univ. Tart.

§ 8. Sekretär

Võistluste sekretär:

a) valmistab ette ja täidab protokollid, milles registreeritakse võistluste käik ja märgitakse muud vajalikud andmed;

b) koostab ülesandmiste ja loosimiste alusel mängude tabeli ja lõpliku võistluste kava;

c) kontrollib protokollide õiget täitmist ja kohtunikekogu otsuste täitmist;

d) protokollib kohtunikekogu koosolekuid;

e) võtab vastu protestid ja fikseerib peakohtuniku otsused nende kohta;

f) valmistab võistluste tehnilise aruande.

§ 9. Mängukohtunik

1. Mängukohtuniku kohused algavad mängijate ilmumisega mänguväljakule ja lõpevad mängu protokollide vormistamisega ja sellele allakirjutamisega.

2. Mängukohtunik jälgib mängumääruste täpset täitmist, teatades nende rikkumisest ja määrates vastava karistuse. Kõik mängu jooksul tekkinud küsimused lahendab mängukohtunik.

3. Mängukohtunik fikseerib värava saavutamist.

4. Kui mängija käitub ebakorrektselt või sihilikult rikub mängumäärusi, teeb mängukohtunik talle märkuse või hoiatuse. Sõltuvalt eesimuse iseloomust võib mängukohtunik kõrvaldada mängija ka ilma hoiatuseta, kusjuures mängija kõrvaldamine võib olla ajutine (kuni värava saavutamiseni ükskõik kumma meeskonna poolt) või lõplik (mängu lõpuni).

5. Kui mängija keeldub täitmast mängukohtuniku otsust mängust kõrvaldamise suhtes ja ei lahku veest, mäng katkestatakse ja võit antakse vastasmeeskonnale.

6. Mängukohtunik teeb oma otsused olenevatest sellest, kas need ühtuvad väravakohtuniku otsustega või mitte.

7. Mängukohtuniku otsused võistluse käigu kohta on lõplikud. Tema korraldused tuleb täita kiirelt ja vastuvaidlematult.

8. Mängukohtunikul on õigus teha oma abidele märkuse, hoiatuse või kõrvaldada nad mängu juhtimisest, kui ta leiab, et nad ei ole võimelised oma ülesandeid täitma.

9. Kohtunik ei tohi katkestada mängu, kui see on kasulik meeskonnale, kes eksis (tegi vea).

10. Mängukohtunikul on õigus lõpetada või katkestada mängu, kui ilm või teised asjaolud takistavad mängu õiget käiku või teevad selle mängijaile ohtlikuks. Mängu katkestamine ei tohi kesta üle kolme minuti. Pikema katkestamise korral mäng tühistatakse.

11. Segavate asjaolude kõrvaldamise järel mängukohtunik jätkab mängu.

12. Mängukohtunik ei tohi astuda vaidlustesse üksikmängijatega, vaid pöördub nende poole kapteni kaudu.

13. Peakohtuniku äraolekul on mängukohtunikul kõik peakohtuniku õigused.

14. Peatanud mängu vilega, mängukohtunik määrab karistuse, näidates käega viske suunas selle meeskonna värava poole, kes rikkus määrusi; edasi näitab kohtunik käega nii koha, kust vise tuleb sooritada, kui ka mängija, kes peab sooritama viske.

15. Karistuse määramisel teatab kohtunik: „Vabavise!“, „Nurgavise!“, „Küljevise!“, „Karistusvise kohalt!“, „Nelja meetri karistusvise!“ jne.

16. Hoiatuse korral mängukohtunik nimetab mängija (mütsi numbri) ja selgitab hoiatuse põhjustanud eksimuse.

§ 10. Väravakohtunik

1. Väravakohtunikud asuvad külj- ja otsjoonte lõikumise nurgal ja sellel väljakupoolel, mis on vastupidine sellele, kus asub mängukohtunik.

2. Väravakohtunik fikseerib palli minekut väravasse või üle otsjoone ja annab sellest märku lipuga. Ülestõstetud lipp tähendab värava saavutamist; kahe meetri tähisele suunatud lipp tähendab nurgaviset; väljaku keskele suunatud lipp tähendab kas väljaviset väravast või sisseviset küljelt.

3. Väravakohtunikud märgivad saavutatud väravaid ja mängu lõpul teatavad oma andmed mängukohtunikule ja punktikohtunikule.

§ 11. Punktikohtunik

1. Punktikohtunik asub mängukohtuniku läheduses ja märgib kummagi meeskonna poolt saavutatud väravaid.

2. Ta protokollib mängijaile tehtud märkused ja hoiatused.

3. Mängu vaheajal punktikohtunik kontrollib oma andmeid saavutatud väravate kohta

väravakohtuniku andmetega, teatades andmete lahkuminekust mängukohtunikule.

§ 12. Ajaarvutaja-kohtunik

1. Ajaarvutaja-kohtunik fikseerib mängukohtuniku signaali järgi mängu algust, esimese poolaja lõppu, teise poolaja algust ja lõppu ning võimalikke lisaaegu.

2. Mängu kõigi katkestamiste korral mängukohtuniku poolt ajaarvutaja märgib aja, alates vilest, mis katkestab mängu, kui silmapilguni, millal pall lahkub viset sooritava mängija käest. Mahaarvatud aeg lisatakse juurde mängu ettenähtud kestusele.

3. Mäng algab mängukohtuniku vilega, mis sugusest momendist alustatakse ka mänguaja arvestamist.

4. Mäng lõpeb ajaarvutaja vilega pärast mängu lõppu. Üheaegselt vajutatakse kinni stopper.

III. MÄNGUMÄÄRUSED

§ 13. Üldmäärused

1. Veepallivõistlused võivad toimuda vee temperatuuri juures mitte alla $+16^{\circ}\text{C}$.

2. Mängijaile ei ole lubatud keha sisse hõõruda rasvaga, vaseliiniga jne.; küüned peavad olema lõigatud; sõrmused ja teised esemed, mis võiksid tekitada vigastusi, peavad olema mängu ajaks kõrvaldatud.

3. Väljakupooled loosib mängukohtunik meeskondade kaptenite juuresolekul.

4. Mänguks vajaliku inventari (pall, vile, stopper, kohtunike lipud, protokollid jne.) annab väljaku haldaja meeskond.

§ 14. Mängu kestus

1. Mängu kestus täiskasvanuile on 14 minutit ja noortele 10 minutit. Mängu aeg jagatakse kaheks võrdseks poolajaks. Pärast esimest poolaega on kolmeminutiline vaheaeg.

M ä r k u s. a) Arvesse tuleb tegelik mänguaeg ja kõik mängu katkestamised ei kuulu tegeliku mänguaja sisse;

b) Spetsiaalse stopperi puudumisel veepallimänguks mängivad täiskasvanud 26 minutit ja noored 20 minutit.

2. Kui mängijate puhkuseks poolaegade vaheajal on võimalused halvad, võib vaheaega kaptenite nõusolekul lühendada või hoopis ära jätta, nii et mängitakse ilma vaheajata.

3. Kui kohtumine lõppes viigiga, kuid võistluste juhendi järgi peab see lõppema otsustava

tulemusega, annab mängukohtunik lisaaja — 2 korda 3 minutit tegelikku mänguaega üheminutilise vaheaajaga poolte vahetamiseks.

M ä r k u s. Spetsiaalse stopperi puudumisel antakse kaks viieminutilist lisaiega.

Enne lisaaja algust antakse 10-minutiline puhkus. Lisaiegu antakse nii kaua, kuni üks meeskond on saavutanud võidu.

§ 15. Mängu algus

1. Pärast meeskondade kaptenite märguandnet valmisolekust mänguks mängukohtunik annab vile, mille järel mängijad lähevad oma kapteni märguande peale vette ja asuvad oma väravajoonele vähemalt ühemeetriliste vahedega üksteisest.

2. Veendunud, et meeskonnad on väravajoonele asunud õigesti, annab kohtunik teiskordse vile ja viskab palli väljaku keskele. Selle vile järgi algab mäng ja ajaarvutaja käivitab stopperi.

3. Samal viisil algab mäng teisel poolajal ja igakord pärast värava saavutamist.

4. Pärast iga värava saavutamist rivistuvad mängijad, veest välja tulemata oma väravajoonele.

5. Pärast esimese poolaja lõppu vahetatakse pooled. Lisaaja puhul vahetatakse pooled uuesti.

§ 16. Lubatud võtted

1. Mängus on lubatud:

- a) ujuda ükskõik missuguses ujumisviisis;
- b) lüüa palli ükskõik mis viisil käe, pea, jalgade või ükskõik missuguse kehaosaga;
- c) edasi viia palli, lükates seda enda ees peaga või vaheldumisi mõlema käega;
- d) ära kiskuda või peopesaga välja lüüa vastasmängija käest palli;
- e) ujuda palliga või hoida palli käes ükskõik kui kaua;
- f) vabaviske, keskjoone viske, nelja meetri vabaviske, külge- või nurgaviske korral palli mängida endale;
- g) vedada palli pärast viskamist endale.

M ä r k u s. Kui mängija sel juhul viskab pärast palli vedamist väravale, määratakse vabavise väravast vastasmeeskonna kasuks.

2. Väravavahile on erinevalt teistest mängijatest lubatud:

- a) ujuda pärast kohtuniku vilet;
- b) ujuda ja puudutada palli ainult karistusala piirides;
- c) visata palli mitte kaugemale väljaku keskjoonest;
- d) heita, püüda ja tõrjuda palli üheaegselt kahe käega;
- e) lüüa palli rusikaga;

- f) seista värava ründamisel basseini põhjas;
- g) palli haaramiseks ära tõugata põhjast.

Märkus. Kui pall on väravavahi käes, võib temasse suhtuda nagu tavalisse mängijasse.

§ 17. Värava saavutamine

1. Värav loetakse saavutatuks, kui pall visatuna või veetuna ükskõik missuguse kehaosaga, on täielikult ületanud väravajoone.

2. Iga poolaja algusel või pärast iga värava saavutamist võib sooritada viset väravale siis, kui palli on mänginud:

a) mõlemast meeskonnast üks mängija;

b) kaks ühe meeskonna mängijat, kuid seejuures peab teine mängija, kes sooritab viske väravale, asuma vastasmeeskonna väljakupoleel;

c) kolm või enam ühe meeskonna mängijat; kui enne seda üks mängijaist on mänginud palli vastasmeeskonna väljakupoleel, võib sooritada viset väravale ka oma väljakupoleelt.

3. Vabaviske, keskelt vabaviske, nelja meetri vabaviske, külje- või nurgaviske puhul loetakse värav saavutatuks, kui selle on visanud ükskõik missugune mängija peale viske sooritaja.

Kui pall on läinud väravasse, pörgates vastu väravavahti, väravalatte, või kui palli pea-

tab väravavaht, kuid seejuures rikuti punktis 2 märgitud nõudeid, saab väravavaht viske palli viimiseks mängu ja väravat ei loeta.

4. Kui mängu käigus väravavaht pillab palli või viib palli väravajoone taha, loetakse värav saavutatuks.

Palli viimist väravajoone taha, et sooritada väravast vabaviset, ei loeta väravaks.

5. Mäng lõpeb ajaarvutaja-kohtuniku vilega. Kui pall on lennus väravale ja samal momendil kõlab ajaarvutaja vile, ei loeta väravat ka siis, kui pall läheb väravasse.

6. Vabaviske korral väravast väravavahi poolt loetakse viset palli esimeseks puudutamiseks.

§ 18. Visked

1. Pall asetatakse mängu järgmiste visetega:

a) vabavise väravast;

b) nurgavise;

c) küljevise (audivise);

d) vaidluspall (kohtunikupall);

e) vabavise (nelja meetri vabavise, vabavise keskjoonelt);

f) karistusvise kohalt;

g) nelja meetri karistusvise.

2. Iga viset peab sooritama nii, et iga mängija näeks palli lahkumist viset sooritava mängija käest.

3. Viset sooritavat mängijat ei tohi teised mängijad segada.

4. Pall loetakse mängus olevaks, kui see lahkub viset sooritava mängija käest.

5. Kui mängija pillab viske sooritamisel palli, loetakse vise sooritatuks.

6. Pärast mängukohtuniku vilet mängu peatamiseks on kõik mängijad kohustatud viivitamatult katkestama ujumise ja jääma neile kohtadele, kus neid tabas mängukohtuniku vile, seniks, kuni pall lahkub viset sooritava mängija käest.

7. Vabavise väravast (sooritatakse ilma mängukohtuniku vileta) määratakse järgmistel juhtudel:

a) kui pall on läinud üle otsjoone ja viimasena puudutas palli vastasmeeskonna mängija;

b) kui pall läheb väravasse, visatud otseselt vabaviskest, nelja meetri vabaviskest, külje- või nurgaviskest või põrgates seejuures vastu väravavahti või väravalatte ja mitte puudutades teisi mängijaid.

Viske sooritamise kord:

Vabaviske väravast sooritab väravavaht, kes, asudes ise väravas, viskab palli teisele mängijale.

M ä r k u s. Vabaviske puhul väravast peab väravavaht, kui otsjoone ja 2 m joone vahel ei ole teisi mängijaid, viskama palli väljakule väljapoole 2 m joont.

8. Nurgavise (sooritatakse ilma mängukohtuniku vileta) määratakse järgmistel juhtudel:

a) kui mängija või väravavaht on visanud palli üle omapoolse otsjoone;

b) kui pall läheb üle otsjoone vastasmeeskonna mängija viskest, olles enne seda puudutanud kaitsva meeskonna väravavahti või mängijat;

c) kui väravavaht vabaviske sooritamisel väravast pillab palli täielikult väravasse.

Nurgaviske sooritamise kord:

Nurgaviske sooritab ründava meeskonna see mängija, kes asub 2 m tähisele kõige lähemal, ja sellelt külgjoonelt, millele lähemalt pall läks üle otsjoone.

M ä r k u s. Nurgaviske puhul on kõigile mängijaile, kes asuvad ofsaidi-alas, palli mängimine keelatud.

9. Küljevise (toimub ilma mängukohtuniku vileta) määratakse järgmistel juhtudel:

a) kui pall läheb üle külgjoone ühe mängija käest;

b) kui pall pörkab vastu külgjoont ja sealt tagasi väljakule, loetakse pall mängus olevaks;

c) kui basseini külgseinad on ühtlasi väljaku külgjoonteks, siis pealpool veepinda vastu seina pörganud pall loetakse üle külgjoone läinuks.

10. Vaidluspall (kohtunikupall) (sooritatakse

ilma mängukohtuniku vileta) määratakse järgmistel juhtudel:

a) kui mõlema meeskonna mängijad sooritavad võrdväärse vea üheaegselt;

b) kui pall läheb üle külge- või otsjoone mõlema meeskonna mängijate üheaegselt puudutusest;

c) kui pall lennul õhus puudutab takistust ja jääb sellesse peatuma;

d) pärast oludest tingitud mängu peatust (õnnetusjuhtum, palli katkiminek jne.);

e) kui kohtunik eksikombel peatas mängu;

f) igal juhul, kui kohtunikul on raskusi vea sooritanud mängija kindlakstegemiseks.

Vaidluspalli sooritamise kord:

Mängukohtunik viskab palli kahe mängija vahele (üks kummastki meeskonnast) kohal, kus mäng katkestati ja nii, et mõlema meeskonna mängijal oleksid võrdsed võimalused palli saamiseks.

M ä r k u s. a) Vaidluspalli peavad mängima eelkõige need mängijad, kes tegid vea; kui viga ei olnud ja mäng katkestati teisel põhjusel, mängivad vaidluspalli need mängijad, kes on pallile kõige lähemal;

b) Kui üks vaidluspalli mängivaist mängijaist on väravavaht, siis võib teda asendada üks lähemaist mängijaist;

c) Pall loetakse mängus olevaks pärast seda, kui see on puudutanud veepinda.

Teiste visete (vabavise, karistusvise kohalt ja nelja meetri karistusvise) kirjeldus tuuakse pärast vigade kirjeldust, mille eest need visked määratakse.

§ 19. Vead ja karistused

Tehakse vahet vigade vahel määruste ja distsipliini rikkumise eest.

Esimesed jagunevad omakorda lihtsateks ja rasketeks vigadeks.

Lihtsad vead:

1. Lihtsaks veaks loetakse, kui mängija:

a) hoiab kinni või tõukab ära väravapostidest, basseini äärest või teistest esemetest;

b) seisab, kõnnib basseini põhjas (veaks ei loeta, kui mängija seisab basseini põhjas, kuid ei võta otseselt osa mängust);

c) uputab või hoiab palli vee all;

d) puudutab vaidluspalli enne, kui see on puudutanud veepinda;

e) räägib või käratseb mängu ajal;

Märkus. Kaptenid võivad anda oma mängijaile juhendeid, kuid nii, et see ei segaks kohtuniku tegevust; vastasel juhul kohtunik, teinud märkuse kaptenile, võib lageda edaspidised kõnelused väljakul vigadeks.

f) vabaviske sooritamisel viskab vahetult või pärast palli vedamist väravale või annab

palli edasi vastasmeeskonna 2 m alal asuvale oma meeskonna mängijale;

g) sooritab karistusviske või 4 m karistusviske enne kohtuniku vilet või viivitab viskega pärast vilet;

h) kui väravavaht: viskab palli üle keskjoone, ületab 4 m joone, võtab palli kaugemal 4 m joonest või vabaviske sooritamisel väravast viskab palli 2 m alasse, kui selles ei ole teisi mängijaid.

2. Eespool nimetatud vigade eest määratakse vabavise (sooritatakse ilma mängukohtuniku vileta).

Viske sooritamise kord on järgmine:

a) viske sooritab kahjukannatanud meeskonna mängija, kes on kõige lähemal kohale, kus viga toimus;

b) vabaviskel väravast, kui lähimaks mängijaks on väravavaht, võib viske sooritajaks olla teine lähem mängija; ka sel juhul sooritatakse vise ilma mängukohtuniku vileta;

c) määruste rikkumise koht jääb ka siis viske sooritamise kohaks, kui vabavise on määratud selle eest, et väravavaht hoidis kinni väravast või teistest esemetest.

R a s k e d v e a d :

3. Raskeks veaks loetakse seda, kui mängija:

a) hüppab või tõukab ära basseini põhjast, et püüda palli või rünnata vastast;

b) uputab, hoiab või mõnel muul viisil takistab vastase liikumist, kui viimasel pole palli; ujub vastasmängija õlgadele, seljale, jalgadele, takistades vaba ujumist; sihilikult sirutab käed laiali vastase liikumise tee, segades vastase möödumist;

c) sukeldub või laskub vee alla, simuleerides uputamist vastasmängija poolt;

d) hoiab palli või puudutab seda üheaegselt mõlema käega; lööb palli rusikaga;

e) toetub vastasele, tõukab teda või tõukab end temast käte või jalgadega eemale;

f) takistab vastast, kui viimane sooritab kohtuniku poolt määratud viset;

g) väravavaht või mõni teine mängija nihutab paigalt väravat, takistades sellega värava saavutamist;

h) viibib või ujub vastase ofsaidi-allasse, välja arvatud juhul, kui ründava meeskonna mängija ise veab palli või pall asetseb otsjoone ja mängija vahel; palli väljaviskamisel ofsaidi-alast peab mängija viivitamatult välja ujuma ofsaidi-alast;

i) sihilikult pidurdab mängu arengut ja käiku.

4. Karistuseks punktis 3 loeteldud vigade eest võib olla:

a) vabavise;

b) vabavise ja vea sooritaja eemaldamine mängust;

c) karistusvise ja vea sooritaja eemaldamine mängust.

5. Kui kohtuniku arvamuse järgi ei olnud viga sooritatud sihilikult, määratakse vabavise, nagu lihtsagi vea korral.

6. Kui kohtuniku arvamuse järgi viga oli sooritatud sihilikult, määratakse vabavise ja mängija eemaldatakse mängust.

7. Kui sooritatakse punktis 3 „b“ ja „e“ ettenähtud vead, määratakse karistusvise kohalt ja vea sooritaja eemaldatakse mängust.

8. Karistusvise kohalt sooritatakse pärast kohtuniku vilet:

a) kohe pärast kohtuniku vilet;

b) tingimusega, et vise sooritatakse väravale, sõltumata sellest, kus kohast vise toimub;

c) ilma eelneva palli vedamiseta (driblinguta).

M ä r k u s. a) Kaitsva meeskonna iga mängija, kaitstes oma väravat, võib püüda viske sooritamise palli;

b) Kui viske sooritaja ei viska väravale, saab vastasmeeskond õiguse vabaviskele.

P õ h i v e a d :

1) Põhivigadeks loetakse, kui mängija:

a) omavoliliselt muudab oma asukohta pärast kohtuniku märguannet mängu peatamiseks;

b) keeldub täitmast kohtuniku korraldusi.

2. Eespool toodud vigade eest antakse vabavise, nagu lihtsa vea eest ja vea sooritaja eemaldatakse mängust:

a) punkt „a“ rikkumise eest — värava saavutamiseni.

b) punkt „b“ rikkumise eest — mängu lõpuni.

§ 20. Nelja meetri karistusvise

(Sooritatakse mängukohtuniku vile peale)

1. Nelja meetri karistusvise määratakse sihiliku toorutsemise eest vastasmängija suhtes oma karistuslalal (otsjoone ja nelja meetri vahelisel alal);

2. Nelja meetri karistusviske sooritab kahjukannatanud mängija, kusjuures ta võib nelja meetri joonel vabalt valida viske sooritamiseks koha. Vise sooritatakse väravale kohe pärast mängukohtuniku vilet. Kui seda nõuet ei täideta, antakse vabavise vastasmeeskonna kasuks.

3. Toorelt käitunud mängija eemaldatakse veest kas ajutiselt, s. o. kuni värava saavutamiseni, või mängu lõpuni.

4. 4 m karistusviset võib püüda mitte ainult väravavaht, vaid iga mängija, kes on jäänud 4 m alasse pärast kohtuniku vilet.

5. Kui karistusvise oli määratud väravavahi vea eest ja viimane eemaldatakse mängust, ei tohi ükski mängijaist teda asendada enne mängukohtuniku märguannet viske sooritamiseks.

6. Kui pall, visatud 4 m karistusviskest, läks väravasse, võib selle vea sooritamise eest mängust eemaldatud mängija uuesti alustada mängu.

7. Kui kaitsja meeskond rikkus 4 m karistusviske sooritamise määrusi ja kui pall läheb väravasse, loetakse värav saavutatuks. Kui pall ei läinud väravasse, korratakse viset. Mõlemal juhul eemaldatakse vea sooritanud mängija veest järgmise värava saavutamiseni.

8. Kui ründav meeskond rikub 4 m karistusviske määrusi, vise annulleeritakse olenemata sellest, kas pall läks väravasse või mitte, ja kaitsva meeskonna lähim mängija (lähim mängija 4 m karistusviske sooritajale) saab õiguse vabaviskeks.

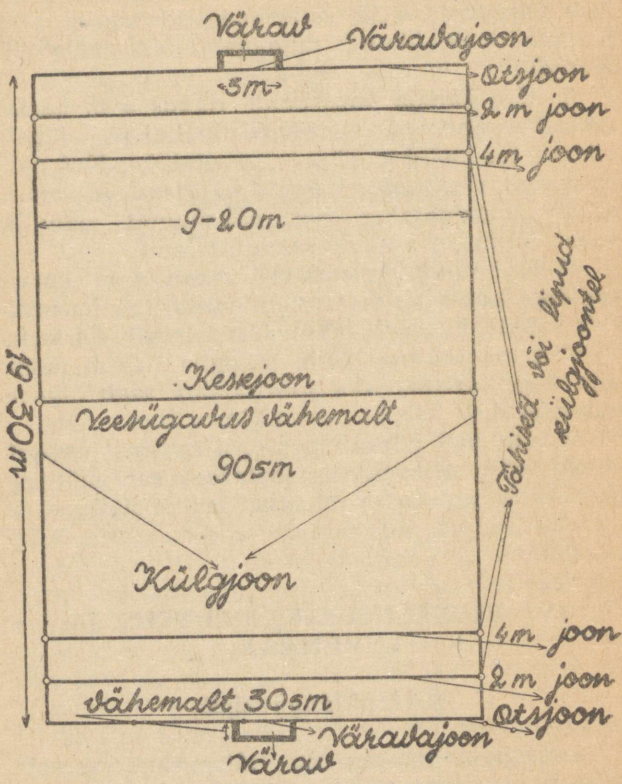
9. Kui pall põrkab pärast 4 m karistusviset tagasi värava lattidest, loetakse see mängus olevaks ja seda võib mängida iga mängija.

IV. VÕISTLUSPAIK, SISUSTUS JA INVENTAR

§ 21. Mänguväljak

1. Mänguväljakuks on täisnurkne vee-ala selgesti märgitud piiretega (vt. joonist).

Normaalväljaku mõõted on 30×20 m.

Väljaku maksimaalne pikkus on 30 m, minimaalne 19 m;

väljaku maksimaalne laius on 20 m, minimaalne 9 m;

vee minimaalne sügavus on 90 sm.

Märkus. Mänguväljakul, olgu see basseinis või vabas vees, ei tohi olla reedeleid ega muid väljaulatuvaid ja segavaid esemeid.

2. Väljaku piirded:

Külgjoonteks nimetatakse jooni, mis piiravad väljakut selle pikkust mööda (pikemast küljest).

Otsjoonteks nimetatakse jooni, mis piiravad väljakut selle laiust mööda.

Värvajoonteks nimetatakse jooni seespool väravat, selle ühest postist teiseni.

Keskjooneks nimetatakse joont, mis on paralleelne otsjoonega ja mis jagab väljaku kaheks.

Nelja meetri jooneks nimetatakse joont, mis on paralleelne otsjoonega ja mis on 4 m kaugusel viimasest.

Kahe meetri jooneks ehk ofsaidi jooneks nimetatakse joont, mis on paralleelne otsjoonega ja 2 m kaugusel viimasest.

3. Karistusala

ks nimetatakse külge-, ots- ja lähema 4 m joonega piiratud mänguväljaku ala.

4. Ofsaidi-alaks nimetatakse kül-, ots- ja lähema 2 m joonega piiratud mänguväljaku ala.

5. Väljaku piireteks on 10 sm laiused, valgeks värvitud, omavahel sidestatud ujuvad latid. Latte võib asendada korkidega varustatud nõõridega. Korgid, latid ja ühendused ei tohi olla teravate nurkade ja äärtega.

Sisebasseinides võivad väljaku piireteks olla basseini seinad.

6. Väljaku märkimine. Kesk-, nelja ja kahe meetri jooned tähistatakse selgelt nähtavate, väljakupiiridele kinnitatud tähistega.

Tähiseks on vardale kinnitatud lipp, kõrgusega mitte üle 50 sm.

Keskjoon märgitakse kahe valge tähisega.

2 m joon märgitakse kahe punase tähisega.

4 m joon märgitakse kahe rohelise tähisega.

Kui väljaku piirdeiks on basseini seinad, on tähiseiks vastavat värvi vertikaaljooned basseini seintel.

§ 22. Väravad

1. Väravad kinnitatakse keset mõlemat otsjoont, võrdsele kaugusele mõlemast küljjoonest.

2. Värava esikülg (tasapind), mis on pööratud väljaku poole, koosneb kahest vertikaalsest toest põikpuuga nende vahel. Toed ja põikpuu

valmistatakse puust või metallist ja nende väljakupoolse tahu laius peab võrduma 7,5 sm-ga.

3. Värava tagakülg kujutab endast raami, koosnedes kahest kitsamast tugipostist ja kahest põikpuust nende vahel. Tagakülg on lattide abil kinnitatud värava esiküljega.

4. Värava laius (kaugus väravapostide seesmiste tahkude vahel) peab võrduma 3 m-ga.

5. Värava kõrgus (põikpuu seesmise tahu kõrgus), arvates veepinnast, peab võrduma 90 sm-ga.

Märkus. Vee sügavuse juures alla 1,5 m peab põikpuu seesmise tahu kaugus basseini põhjast võrduma 2,4 m-ga.

6. Värava sügavus (värava esitasapinna kaugus tagumisest) peab võrduma minimaalselt 30 sm-ga. Värava normaalseks sügavuseks on põikpuu kohal 50 sm ja veepinnal 80 sm.

7. Väravate värv peab erinema üldisest foonist. Harilikult on värav värvitud valgeks. Väravaraamid kaetakse võrguga, jättes vabaks ainult esimese, väljaku poole pööratud värava tasapinna.

§ 23. Pall

1. Mänguks kasutatav pall koosneb sisekummist ja nahkkattest. Täispumbatuna peab pall olema kera kujuline. Soovitav on nahkkatte varustamine automaatsulguriga.

2. Palli ümbermõõt peab olema mitte üle 71 sm ja mitte alla 68 sm. Palli kaal kuivalt on 400—450 g.

3. Palli kest peab olema veekindel ja ilma väljaulatuvate õmblusteta.

4. Enne mängu ei tohi palli määrida rasvaga.

5. Mitme üksteisele järgneva mängu puhul peab igas mängus olema ise pall.

§ 24. Koht mängukohtunikule

Kohtunikul peab olema väljaku külje peal keskjoone juures torn või piki emba-kumba külgjoont vähemalt 70 sm laiune sild (purre), mis võimaldaks mängu paremaks jälgimiseks kohtunikul sellel vabalt liikuda.

LISAD

Lisa I

JÄRGUNÕUDED VEEPALLIS

Meistersportlane

peab kaasa võistlema võistkonnas, missugune kahe aasta jooksul võidab vähemalt 50 protsenti matšidest üleliiduliste meistrivõistluste I grupis,

või

kaasa tegema vähemalt 65 protsenti matšidest selles võistkonnas, missugune võidab üleliidulised meistrivõistlused I grupis,

või

kuuluma NSV Liidu koondusmeeskonda kaks aastat järjest.

I järgu sportlane

peab kaasa võistlema võistkonnas, missugune kahe aasta jooksul võidab vähemalt 25 prot-

sentide matšidest üleliiduliste meistrivõistluste I grupis,

või

kaasa võistlema võistkonnas, missugune kahe aasta jooksul võidab vähemalt 50 protsenti matšidest üleliiduliste meistrivõistluste II grupis,

või

kaasa tegema vähemalt 65 protsenti matšidest selles võistkonnas, missugune tuleb üleliidulistel meistrivõistlustel II grupis esimeseks,

või

kaasa tegema vähemalt kolm ametlikku matši liiduvabariikide, Moskva või Leningradi koondusvõistkonnas, missugune stardib kas I või II grupis,

või

kuuluma kolme aasta jooksul kaks korda liiduvabariigi koondusvõistkonda.

II järgu sportlane

peab kuuluma I grupi esimesse võistkonda, missugune, esinedes liiduvabariigi, Moskva või Leningradi meistrivõistlustel või Vene NFSV või Ukraina NSV tsoonivõistlustel, on neil võistlustel kahe aasta jooksul võitnud vähemalt 50 protsenti matšidest,

või

kuuluma esimesse võistkonda, missugune, esinedes krai, oblasti, ANSV või vabariikliku alluvusega linna meistrivõistlustel, on neil võistlus-

tel kahe aasta jooksul võitnud vähemalt 50 protsenti matšidest,

või

kaasa tegema vähemalt 65 protsenti matšidest esimeses võistkonnas, missugune võidab krai, oblasti, ANSV või vabariikliku alluvusega linna meistrivõistlused,

või

kaasa tegema kahe aasta jooksul kolm ametlikku matši krai, oblasti, ANSV või vabariikliku alluvusega linna koondusmeeskonnas,

või

vähemalt 65 protsenti matšidest esimeses võistkonnas, missugune võidab linna meistrivõistlused I grupis tingimusel, et linna meistrivõistlustest võtab osa vähemalt kaks gruppi organisatioone.

III järgu sportlane

peab kahe aasta jooksul kaasa võistlema 15 võidetud matšis linna meistrivõistlustel

või

aasta jooksul tegema vähemalt kolm ametlikku matši linna koondusvõistkonnas kas täiskasvanuile või noortele.

Noorte järgu sportlane

peab kaasa tegema 15 matši linna meistrivõistlustel noortele

või

65 protsenti matšidest noorte võistkonnas, mis-
sugune võidab linna meistrivõistlused.

Spordijärgu säilitamine

Täita 50 protsenti nõudeist, mis on esitatud
sportlase üleviimiseks kõrgemasse spordijärku.

Muid nõudeid

Spordijärk antakse sportlastele kehakultuuri-
ja spordikomitee vastava spordisektsiooni
otsusel.

Eespool toodud nõuete täitmisel antakse
spordijärk sportlasele tingimusel, et ta on teh-
niliselt ja taktiliselt ette valmistatud vastavale
spordijärgule.

Kohtuniku poolt väljakult eemaldatud män-
gijale peetud matš ei loe kvalifikatsiooni-
matšina.

Sisse tulnud kohtunikekogule

„.....“ ..... 19.... a.

VÖISTLUSTELE ÜLESANDMINE NR. ....

Võistluste nimetus .....

Organisatsiooni nimetus .....

Organisatsiooni dress (värvid) .....

Meeskond .....

Meeskonna esindaja .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	Märkmed VTK normide sooritamise kohta		Märkused
									I aste	II aste	
Järjekorranumber	Perekonna-, ees- ja isanimi	Sünniaasta	Rahvus	Parteilisus	Kehakultuurikollektiivi nimetus	Töökoht	Kellena töötab	Kui kaua harrastab kehakultuuri			
									10	11	12

..... Kehakultuuri- ja Spordikomitee
esimees .....

Esindaja .....

„.....“ ..... 19.... a.

Sisse tulnud kohtunikekogule

"....." ..... 19.... a

.....
(allkiri)

OSAVÖTUKS REGISTREERIMINE

..... võistlustele veepallis
 Organisaatsiooni nimetus .....
 Meeskond .....
 Meeskonna dress (värvid) .....

Järjekorranumber	Perekonna-, ees- ja isanimi	Mis kohta mängib meeskonnas	Mängija number	Arsti tõend võistlustele lubamise kohta (arsti allkiri ja pitsat)	Märkused
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

Kehakultuuri- ja Spordikomitee

19..... a.

VÖISTLUSPROTOKOLI

veepallivõistluse kohta ..... ja .....
meeskondade vahel.

1. .... meeskond. 2. .... meeskond

Mängija			Mängija		
Perekonnanimi ja initsiaalid	Number	Allkiri	Perekonnanimi ja initsiaalid	Number	Allkiri
			Värvavaht		
			Paremkaitsja		
			Vasakkaitsja		
			Poolkaitsja		
			Paremäär		
			Kesktoormaja		
			Vasakäär		
			Varumängija		
			"		
			"		

Kapten ..... Kapten .....

I poolaeg lõppes ..... kasuks II poolaeg

lõppes ..... kasuks

Koguaeg lõppes ..... kasuks

Punktide ja aja arvutaja .....

Mängu kohtunik .....

OSKUSSÖNU

водное поло	veepall
боковая линия	külgjoon
лицевая линия	otsjoon
линия ворот	väravajoon
четырёхметровая линия	4 m joon
двухметровая линия	2 m joon
центровая линия	keskjoon
штрафная площадь	karistusala
площадь „вне игры“	õsaiidi-ala
ворота	värav
стойки	väravapostid
перекладина	põikpuu
коллегия судей или судейская коллегия	kohtunikekogu
главный судья	peakohtunik
судья игры	mängukohtunik
судья у ворот	väravakohtunik
счетчик очков и времени	punktide ja ajaarvutaja- kohtunik
взятие ворот	värava saavutamine
игра мячом	palli mängimine
держание мяча	palli hoidmine
свободный бросок	vabavise
свободный бросок с сере- дины	vabavise keskelt
свободный бросок с 4 м	4 m vabavise
свободный бросок от ворот	vabavise väravast
боковой бросок	küljevise (sissevise, audi- vise)
угловой бросок	nurgavise
штрафный бросок с 4 м или четырёхметровый	4 m karistusvise
штрафной удар	kohtunikupall (kohtuniku- vise, vaidlusvall)
спорный бросок	vaheaeg
перерыв	lisa-aeg
дополнительное время	

SISUKORD

UJUMINE

1. Võistlusalad ja distantsid	3
2. Rekordite registreerimise määrused	6
3. Võistlejate riietus	8
4. Kohtunikekogu koosseis	8
5. Basseinid (ujulad)	9
6. Määruste rikkumised ja karistused	12
7. Start ja finiš	12
8. Distantsi läbimine	15
9. Võistlusresultaadid	16
10. Rinnuliujumise viis	17
11. Seliliujumise viis	18
12. Küljeliujumise viis	19
13. Vabaujumise viis	19
14. Teateujumine	20
15. Sukeldusujumine	20
16. Rakenduslik ja sõjaline ujumine	21
17. Ujumine riietuses — ilma püssita	21
18. Ujumine vintpüssiga	22
19. Kaugemaaujumine	23

Lisad:

1. Spordiklassifikatsioon ujumises	26
Järgunormid ujumises	27
Sukeldusujumine	29
2. Üleliidulise ujumisrekordi registreerimise protokoll	32
3. Koondprotokoll kaugemaaujumise kohta	34
4. Ülesandmine osavõtuks ujumisvõistlustest	36
5. Protokoll	37
6. Kokkuvõtte protokoll	38
7. Resultaatide tabel	39
8. Kohtunikesedelite vormid	40
9. Maailmarekordide registreerimine	42
Oskussõnu	43

VEEPALL

I. Võistlejad ja meeskondade esindajad	45
§ 1. Mängijate vanus	45
§ 2. Mängijate õigused ja kohustused	45
§ 3. Mängijate riietus ja numeratsioon	46
§ 4. Meeskonna koosseis ja mängijate vahetus	46
§ 5. Meeskondade esindajad ja kaptenid	48
II. Kohtunikekogu	49
§ 6. Kohtunikekogu koosseis	49
§ 7. Peakohtunik	49
§ 8. Sekretär	51

§ 9. Mängukohtunik	52
§ 10. Väravakohtunik	54
§ 11. Punktikohtunik	54
§ 12. Ajaarvutaja-kohtunik	55
III. Mängumäärused	55
§ 13. Üldmäärused	55
§ 14. Mängu kestus	56
§ 15. Mängu algus	57
§ 16. Lubatud võtted	58
§ 17. Värava saavutamine	59
§ 18. Visked	60
§ 19. Vead ja karistused	64
§ 20. Nelja meetri karistusvise	68
IV. Võistluspaik, sisustus ja inventar	69
§ 21. Mänguväljak	69
§ 22. Väravad	72
§ 23. Pall	73
§ 24. Koht mängukohtunikule	74
Lisad:	
1. Järgunõuded veepallis	75
2. Võistlustele ülesandmine	79
3. Osavõtuks registreerimine	80
4. Võistlusprotokoll	81
Oskussõnu	82

KEHAKULTUURIÕPIKUTE SARI

Kõigil kehakultuurikollektiividel peavad olema kehakultuurialaste teoste raamatukogud. Esikohal selles olgu kehakultuuriõpikud, mille sarjas on eesti keeles seni ilmunud järgmised teosed:

Ruudi Toomsoo: „KERGEJÕUSTIK“. Eesti NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee väljaanne. Kaas V. Toomsoovilt. Ligemale 150 fotot ja joonist. 469 lk. Trükiarv 4000. Hind 9.75 rubla.

See on mitte ainult kergejõustiku, vaid üldse kehakultuuri alal mahukaim teos, mis eesti keeles on ilmunud. Selles raamatus annab autor selge ja arusaadava ülevaate kõigi kergejõustikualade iseloomust, nende toimest inimorganismile, treeningu üldistest alustest, meetoditest ja tagajärgedest ja üksikasjalisi juhendeid kergejõustiku iga ala harrastamiseks. Peale selle tuuakse raamatus praktilisi nõuandeid ja juhendeid töö kohta kergejõustikusektsioonis, kergejõustiklase tööst VTK kompleksi alal, võistluste korraldamiseks ja sporditervishoiu kohta.

Aleksander Illi: „KORVPALL“. Eesti NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee väljaanne. 140 fotomontaaži ja joonist. 364 lk. Trükiarv 4200. Hind 7.20 rubla.

Õpik kajastab peamiselt neid kogemusi, mida autor on paljude aastate jooksul tegev mängijana ammutanud oma õpetajailt, kaasmängijailt ja võistlustelt, samuti vastava kirjanduse läbitöötamisel. Raamatus käsitletavaid mängutehnilisi ja -taktilisi võtteid ning olukordi on illustreeritud rohkete fotomontaažidega, kus Eesti NSV parimad korvpallurid eesotsas J. Lõssovi, A. Putmakeri ja teistega demonstreerivad õigeid mänguvõtteid.

Paul Keres: „MALEKOOL I“. Algõpetus ja avanguteooria I. Kaas A. Saldrelt. 432 lk. Trükiarv 5200. Hind 35 rubla.

See on meie malesuurmeistri ja teenelise meister-

sportlasele väärtuslik ja kapitaalne teos, mis on tõlgitud ka vene keelde ja mille tõlkeid valmistatakse ka teiste Nõukogude rahvaste keeltesse. Eesti keeles on raamat ilmunud kahes trükis.

Käesolev raamat on mõeldud abistajaks maletooria tundmaõppimisel, sisaldades ka male algõpetuse.

Friedrich I s s a k: „ODAVISE“. Eesti NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee väljaanne. Kaas V. Tootsilt. 27 fotot ja joonist. 92 lk. Trükiarv 1500. Hind 1.75 rubla.

Käesolevas teoses autor käsitleb üksikasjaliselt odaviske tehnikat ja treeningut. Lisaks on toodud biomehaanika lähtepunkte odaviske tehnika vaatlusel ja mitmesuguseid juhendeid odaviskajale.

Nikolai O Z O L I N: „TEIVASHÜPE“. Eesti NSV Kehakultuuri- ja Spordikomitee väljaanne. Kaas A. Saldrelt. Üle 50 foto ja joonise. 132 lk. Trükiarv 3200. Hind 9 rubla.

NSV Liidu ja Euroopa parima teivashüppaja kirjutatud õpik oma eriala kohta omab suurt tähtsust noorsoo õpetamises sel väga komplitseeritud kergejõustikualal. Sportlane, kes tahab saada teivashüppajaks, saab käesoleva teosega mitte ainult õpiku, vaid ka kirjelduse sellest okkalisest teekonnast, mille N. Ozolin on käinud kuni oma kõrgete spordiresultaatideni küündimiseni teivashüppes.

Trükist ilmunisel on järgmised kehakultuuriõpikud:
1) Elmar S a a r: „JALGPALL“; 2) Nigul M a a t s o o: „POKS“; 3) autorite kollektiiv: „MAADLUS“; 4) autorite kollektiiv E. M õ t l i k u toimetamisel: „UJUMINE, VEEPALL JA VETTEHÜPPED“.

Kaanejoonise teinud V. Toots.

Tõlkinud D. Org.

Vastutav toimetaja: K. Arusoo.

Keeleline toimetaja: A. Adari.

Ladumisele antud 1. X 1948. Trükkimisele antud 14. X 1948. Paber 61×86, $\frac{1}{32}$. Trükiarv 1500. Trükipoognaid 2,75. Trükitähti trükipoognas 49 150. Arvutuspoognaid 3,4. MB-08215. Tellimise nr. 1394. Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn, Pikk 54/56.

На эстонском языке.

„Плавание и водное поло“.

Правила соревнований.

T. K.

ud
ki-
us-
da

Rbl. 1.10

A-17430

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00426663 3